

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X. X.**, narozený dne X
bytem X

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2176/2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2023, č. j. CPR-9570-12/ČJ-2023-930310-V249

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2023, č. j. CPR-9570-12/ČJ-2023-930310-V249, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4 089 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 29. 6. 2023 č. j. CPR-9570-12/ČJ-2023-930310-V249 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „žalovaný“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 3. 2. 2023, č. j. KRPA-45437-5/ČJ-2023-000022-50 (dále jen

Shodu s prvopisem X. X.

„prvostupňové rozhodnutí“) vydané Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci uložena podle ust. § 50a odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) povinnost opustit území členských států Evropské unie a podle ust. § 50a odst. 3 téhož zákona byla žalobci stanovena doba k opuštění území členských států Evropské unie nejpozději do 40 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí. Žalobci byla též uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že napadeným rozhodnutím došlo k porušení ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, odst. 3 a odst. 4 správního řádu, k porušení čl. 2 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“) a k porušení ust. § 174a odst. 1 a ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
3. Uznal, že na území ČR pobýval od 4. 11. 2022 do 3. 2. 2023 neoprávněně, domníval se však, že v jeho případě jsou dány důvody znemožňující vycestování ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Upozornil na aktuálně se zhoršující bezpečnostní situaci v Etiopii, která na rozdíl od situace na Ukrajině není tolik veřejně známá, ale dle názoru žalobce je obdobně závažná. K tomu odkázal na oficiální stanovisko Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „UNHCR“) k návratům do Etiopie z března 2022 (*UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR Position on Returns to Ethiopia*, březen 2022, dostupné na: <https://www.refworld.org/docid/623079204.html>), v němž se UNHCR vyslovil proti těmto návratům, a na oznámení amerického Ministerstva vnitřní bezpečnosti z října 2022 (*US Immigration Services, DHS Designates Ethiopia for Temporary Protected Status for 18 Months*, 21. 10. 2022, dostupné na: <https://www.uscis.gov/newsroom/news-releases/dhs-designates-ethiopia-for-temporary-protected-status-fpr-18-months>), podle kterého bude Etiopanům udělován tzv. dočasný chráněný status na 18 měsíců kvůli mimořádným a dočasným podmínkám, pro které je příliš nebezpečné vrátit se bezpečně do své země. Dle žalobce je situace v Etiopii obdobná jako situace na Ukrajině, a pokud bude nucen se do země původu vrátit, ocitne se jako civilista ve válečném konfliktu, bude vystaven riziku etnického násilí, bude nucen snášet problémy, které s sebou válka pro civilisty nese, včetně nedostatku léčiv, jídla a pitné vody, bude vystaven skutečnému nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Uvedl, že žalovanému zaslal dne 21. 6. 2023 výše uvedené podklady, žalovaný je však mezi podklady pro vydání rozhodnutí nezahrnul, čímž pochybil již z procesního hlediska. Tyto podklady žalobce rovněž přiložil k žalobě i s překladem do českého jazyka.
4. Dále poukázal na to, že vyžádání si závazného stanoviska konstatujícího (ne)existenci důvodů znemožňující vycestování ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je výslovně upraveno jen u rozhodování o správním vyhoštění dle ust. § 119 a násl. tohoto zákona, a nikoliv při rozhodování o povinnosti opustit území dle ust. § 50a tohoto zákona. Taková zákonná úprava je dle žalobce nesystémová a v rozporu s mezinárodním právem, lepšího právního postavení se cizinec může paradoxně domoci pouze za situace, kdy mu je uložen přísnější postih, což v praxi znamená, že by se cizinci mohli domoci posouzení (ne)existence překážek vycestování pouze tak, že by opakovaně nerespektovali povinnost opustit území, až by s nimi správní orgán zahájil řízení o správním vyhoštění; po nikom však není možné požadovat, aby se svých práv mohl Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

domoci pouze tak, že se nejprve dostane do rozporu se zákonem, k tomu odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 2. 2. 2022, č. j. 2 Azs 2/2022 – 37. Dle žalobce i v případě vydání povinnosti opustit území má správní orgán I. stupně konstatovat, zda jsou dány překážky vycestování, k tomu odkázal na rozsudky NSS ze dne 14. 9. 2022, č. j. 6 Azs 342/2021 – 28, ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017 – 29, a ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022 – 24, z nichž vyplývá povinnost správního orgánu zohlednit možnost porušení zásady *non-refoulement* i v případě vydávání rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR, neboť povinnost, která cizinci z takového rozhodnutí plyne, je totožná jako v případě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, v obou případech je cizinci uložena povinnost vycestovat z území ČR, a je tak žádoucí, aby správní orgán v obou případech zhodnotil, zda na straně cizince neexistují důvody znemožňující jeho vycestování z území ČR s ohledem na stát, do kterého by se měl přesunout. Dle žalobce jsou v jeho případě dány skutečnosti, které naznačují, že při jeho vycestování by mohlo dojít k porušení zásady *non-refoulement*, a tyto nebyly ve správním řízení řádně zohledněny.

5. Namítal, že napadené rozhodnutí je nepřiměřené s ohledem na míru jeho integrace do české společnosti, a tudíž v rozporu s ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce odkázal na čl. 8 Úmluvy a judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), podle které není podstatné, zda má žalobce na území ČR rodinné vazby, ale zda si tu za dobu svého pobytu vybudoval síť vazeb, které představují soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy (rozsudek ESLP ze dne 23. 6. 2008 ve věci Maslov proti Rakousku, stížnost č. 1638/03, nebo rozsudek ESLP ze dne 9. 10. 2003 ve věci Slivenko proti Litvě, stížnost č. 48321/99). Uvedl, že na území ČR žije již 36 let, přicestoval v roce 1986 jako student, v ČR vystudoval vysokou školu, v roce 1993 získal titul inženýra, po ukončení studia se žalobce zamýšlel do své země původu vrátit, ale v roce 1991 proběhl politický převrat, vypuklo etnické násilí proti amharskému etniku, k němuž patří, pak vypukla válka s Eritreou, proto se žalobce rozhodl zůstat v ČR, našel si práci a získal povolení k pobytu za účelem zaměstnání, na které v ČR pobýval až do roku 2007, kdy se mu jej kvůli administrativní chybě nepodařilo prodloužit, vzhledem ke stále probíhajícímu násilí a válce v zemi původu se nemohl vrátit, proto zůstal v ČR bez povolení k pobytu, v roce 2011 požádal o mezinárodní ochranu, jež mu v roce 2013 nebyla udělena, v roce 2015 požádal o mezinárodní ochranu znovu, neboť etnický konflikt v Etiopii nabýval na síle, žalobce se do země původu bál vrátit, navíc v té době žil v ČR již 30 let a zpřetrhal veškeré vazby se zemí původu, neměl se tam kam vracet, řízení o udělení mezinárodní ochrany skončilo dne 2. 7. 2021 odmítnutím kasační stížnosti žalobce Nejvyšším správním soudem. Dále žalobce uvedl, že v ČR je již 36 let, je zde plně integrován, hovoří plynule česky, cítí se tu jako doma, v zemi původu za celých 36 let nebyl ani jednou, neumí si představit, jak by se po tak dlouhé době do země původu nyní vracel, je to pro něj téměř cizí země, v ČR má své zázemí, přátele i práci, v minulosti pracoval ve společnosti Dosma spol., s.r.o., v roce 2013 pracoval ve společnosti Alfa Tourist Service, s.r.o., v roce 2017 absolvoval kurz rozpoznávání bankovek a padělků, aby mohl pracovat ve směnárně, následně pracoval jako skladový operátor pro DHL. Žalobce se na území ČR nedopustil žádného trestného činu, ani jiným způsobem nenarušil veřejný pořádek, žalobci je již 62 let, v ČR tak strávil více než polovinu dospělého života, i s ohledem na věk by bylo složité zkoušet se začlenit zpět do etiopské či jiné společnosti, čl. 8 Úmluvy pak nechrání pouze rodinný život, ale rovněž soukromý život, a žalobce veškerý svůj soukromý život realizuje na území ČR. S ohledem na délku předchozího pobytu na území a hloubku vazeb je dle žalobce vydání povinnosti opustit území nepřiměřené.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

6. Navrhl, aby soud napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný konstatoval, že žalobce v žalobě neuvedl skutečnosti, které by se obsahově odlišovaly od dříve předložených, s žalobními námitkami se neztotožnil a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se podrobně vyjádřil k celé věci a přezkoumatelným způsobem uvedl důvody, pro které bylo shledáno naplnění znaků skutkové podstaty ust. § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců, kdy v rámci předmětného řízení byly zjištěny a doloženy relevantní podklady pro konstatování protiprávního jednání žalobce a rovněž byla řádným způsobem zhodnocena přiměřenost rozhodnutí o povinnosti opustit území EU.
8. K námitce procesního pochybení uvedl, že doplnění ze dne 21. 6. 2023 skutečně nebylo při vydání rozhodnutí zohledněno, neboť nebylo žalovanému v době vydání napadeného rozhodnutí známo, v důsledku chybného administrativního procesu, na nějž neměl žalovaný

žádný vliv, bylo předmětné doplnění doručeno jiné instituci a žalovaný byl s existencí tohoto doplnění a s jeho obsahem obeznámen až dne 26. 7. 2023. Zároveň konstatoval, že i kdyby mu byl obsah tohoto doplnění znám, neměly by informace v něm obsažené vliv na jeho rozhodnutí ve věci, žalobce v tomto doplnění neuvedl žádnou novou relevantní skutečnost, doplnil další zprávu o bezpečnostní situaci v Etiopii, která byla stejně jako předchozí obdobné podklady již z jara roku 2022, kdy od té doby došlo ke změně situace, především bylo v listopadu 2022 uzavřeno příměří a situace v zemi se od té doby stabilizovala, uvedl, že se těmto okolnostem věnoval na str. 7-8 napadeného rozhodnutí. Dle žalovaného žalobce opakovaně uvádí, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, či alespoň víza nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, ani o jedno z uvedeného však nepožádal, obsahem posledního doplnění odvolání, stejně jako obsahem žaloby, přitom byla apelace na orgány rozhodující o udělení mezinárodní ochrany, aby braly v potaz situaci v Etiopii, jaká byla v březnu 2022, policie však takovým orgánem není, probíhající řízení ani vydané rozhodnutí ve věci povinnosti opustit území EU žalobci v podání žádosti nijak nebrání, naopak, pokud by s ním bylo zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany či mu bylo uděleno vízum strpění, byl by to důvod pro zastavení řízení, popř. by zanikla vykonatelnost již pravomocného rozhodnutí o povinnosti opustit území EU. Dále k doplnění odvolání, v němž žalobce uváděl, že pro svůj zdravotní stav nemůže vycestovat, neboť má v prosinci 2023 termín vyšetření, žalovaný uvedl, že ke zdravotnímu stavu se v napadeném rozhodnutí rovněž vyjadřoval a předmětná vyšetření by na závěry žalovaného neměla žádný vliv. Uvedl, že poslední lékařská zpráva, kterou žalobce doložil, je z 26. 4. 2023, a je v ní uvedeno, že nález je nejednoznačný, maligní proces nelze vyloučit, a je doporučena rebiopsie, z čehož je zjevné, že nádor prostaty nebyl u žalobce potvrzen. Ohledně vyšetření plánovaného na 6. 12. 2023 žalovaný uvedl, že se nejedná o léčebný zákrok, ale pouze o další zjišťování vývoje žalobcova stavu, kdy tato kontrola je naplánována s odstupem více než půl roku od předešlého vyšetření, je tak zjevné, že u žalobce aktuálně neprobíhá žádná aktivní léčba, jeho zdravotní stav je pouze monitorován, což zcela odpovídá okolnostem, které bral žalovaný v potaz při svém rozhodování, a k nimž se v napadeném rozhodnutí vyjádřil.

9. K žalobní námitce vyžádání si závazného stanoviska k možnosti vycestování uvedl, že se zákonná úprava sice může jevit jako nesprávná a vůči žalobci nespravedlivá, nicméně stále se jedná o aktuálně platné znění zákona, a žalovaný, stejně jako správní orgán I. stupně, jsou povinni postupovat v mezích zákona a nejsou kompetentní posuzovat jejich správnost.
10. K situaci žalobce uvedl, že žalobce sice na území ČR pobývá skutečně dlouhou dobu, je zde integrován a rovněž jeho jazykové schopnosti nikdo nezpochybňuje, ale nedisponuje žádným oprávněním k pobytu, od roku 2012 pobývá na území pouze na základě 2 řízení o udělení mezinárodní ochrany, kdy v obou případech byla žalobcova žádost zamítnuta, ve druhém řízení byla navíc zamítnuta krátce po zahájení řízení v roce 2016, žalobce tak od roku 2012 většinu času pobýval na území ČR pouze na základě opravných prostředků podaných po zamítnutí žádosti o azyl a poté v roce 2022 mu bylo na krátko uděleno vízum strpění, je tak zjevné, že posledních 10 let žalobce nedisponoval na území ČR žádným standardním povolením k pobytu a musel si být vědom toho, že dříve či později bude jeho pobyt na území ČR ukončen, měl dostatek času se na tuto situaci připravit. Skutečnost, že je pro žalobce pohodlnější zůstat na území ČR, kde je zvyklý, než si hledat nové uplatnění jinde, není pro ČR závazné a ČR není povinna to žalobci umožnit. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž je uvedeno, že držitelé etiopských cestovních pasů mají řadu možností, kam vycestovat, a to zcela bez víza, následně může žalobce opět zažádat o vízum či povolení k pobytu v ČR nebo jiném státě dle svého uvážení. Uvedl, že si je vědom skutečnosti, že žalobce aktuálně není držitelem platného cestovního pasu, avšak tato skutečnost je důsledkem vlastního rozhodnutí žalobce a nikoli důsledkem okolností na jeho vůli nezávislých.
11. Pokud žalobce pozbyl oprávnění k pobytu, bylo jeho zákonnou povinností území ČR, resp. území EU, opustit, a jelikož tak neučinil dobrovolně, bylo mu vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území EU, které žalobce do budoucna nijak neomezuje v návratu na území ČR, neboť mu není udělen zákaz vstupu jako u správního vyhoštění. Připomněl, že žalobce již v minulosti opakovaně žádal o azyl i o vízum strpění, tyto žádosti byly věcně příslušnými orgány důkladně posouzeny a zamítnuty. Žalobce nyní tvrdí, že se situace změnila a splňoval by podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, zároveň však v tomto směru nepodniká žádné relevantní kroky, pouze se snaží vynutit si legalizaci svého pobytu od Policie ČR, které k tomu však není kompetentní. Byl přesvědčen, že za daných okolností nelze od uložení povinnosti opustit území EU upustit, a že napadené rozhodnutí je přiměřeným opatřením, považoval jej za plně souladné se zákonem i aktuální soudní judikaturou v dané věci. Navrhl zamítnutí žaloby.
12. Dne 1. 9. 2023 soud obdržel doplnění vyjádření žalovaného, dle kterého žalobce dne 24. 8. 2023 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a řízení je vedeno pod č. j. OAM-1164/ZA11-2023, žalobce je nyní žadatelem o azyl a jako takový je oprávněn k pobytu na území ČR, tím odpadl důvod, pro který bylo žalobci vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území EU, č. j. KRPA-45437-5/ČJ-2023-000022-50, které bylo následně potvrzeno napadeným rozhodnutím. K tomu přiložil výpis z Centrálního informačního systému a kartu žadatele o azyl.

IV. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro posouzení věci.
14. Dle úředního záznamu ze dne 3. 2. 2023, č. j. KRPA-45437-1/ČJ-2023-000022, se žalobce téhož dne dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu I. stupně, přičemž uvedl, že na

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

území nemá platný pobyt a předložil cestovní doklad s platností do 3. 1. 2023 a vízum platné do 3. 11. 2022, lustrací v dostupných evidencích bylo zjištěno, že žalobce nemá na území ČR žádné platné oprávnění k pobytu. Dle kopie vízového štítku bylo žalobci uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu s platností od 4. 5. 2022 do 3. 11. 2022. Dle lustrace v evidenci TDU žalobce podal dne 8. 9. 2022 žádost o vízum nad 90 dnů za účelem strpění, o této žádosti bylo rozhodnuto negativně dne 28. 12. 2022 pro nesplnění požadavků.

15. Součástí spisu je také žádost žalobce o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza ze dne 1. 2. 2023, v níž žalobce uvedl, že nemá cestovní doklad a nedaří se mu jej obstarat, v minulosti žádal o vydání cestovního průkazu totožnosti či cizineckého pasu, ale tyto žádosti byly zamítnuty, žádal též o mezinárodní ochranu, má strach z kontaktování etiopských správních orgánů pro vystavení náhradního cestovního dokladu z důvodu možné perzekuce, bez cestovního dokladu nemůže vycestovat do země původu. Dále odkázal na situaci v Etiopii, kde v listopadu 2020 vypukla občanská válka, u níž se předpokládá, že bude vleklá, konflikt je označován za brutální, dle OSN páchají násilí všechny strany, jen v prvním roce zemřelo přes 10 tisíc osob a dva miliony byly vysídleny, při útoku na etnické Amhary v červnu 2022 ve státě Oromia bylo zabito více než 200 lidí, v srpnu 2022 bylo zabito 60 osob a dalších 70 zraněno, tyto útoky pokračují dodnes v podstatě každý den, jak ukazují i články z ledna 2023, postup Tigrajců nejvíce ohrožuje amharská území, žalobce sám je příslušník amharského etnika, konflikt zasahuje všechny osoby na celém území Etiopie, nejvíce trpí civilisté, např. 40 % osob trápí nedostatek jídla, vláda vyhlásila nouzový stav, úřady varují občany v hlavním městě, aby byli připraveni bránit se vlastními silami, v západním tisku se ozývají hlasy, že by Etiopie mohla dopadnout jako Rwanda, kde v roce 1994 došlo k masovému vyvražďování etnické skupiny Tutsiů, na nebezpečí hrozící v Etiopii ostatně upozorňují i webové stránky Ministerstva zahraničních věcí, dle žalobce je jeho situace obdobná jako situace osob přicházejících z Ukrajiny, kterým je v tuto chvíli plošně udělována dočasná ochrana, Odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“) se zcela nedostatečně zabýval bezpečnostní situací v Etiopii a riziky, které žalobci v případě návratu hrozí, je amharského etnika, nemůže se proto jednoduše přesídlit do jiné části Etiopie, takový přesun by pro žalobce nebyl bezpečný. Žalobce také uvedl, že se u něj od podzimu 2022 objevily závažné zdravotní problémy, a to podezření na patologickou změnu prostaty, resp. podezření na nádor prostaty, přičemž v Etiopii by pro něj nebyla srovnatelná lékařská péče zcela dostupná, tamní systém není pro obdobné případy dostatečně vybaven, i z tohoto důvodu se nemůže vrátit do země původu.
16. Do protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 2. 2023 žalobce uvedl, že nepožaduje tlumočení do českého jazyka, rozumí mu slovem i písmem, sepsání protokolu byl schopen, upozornil ale, že je jinak dlouhodobě nemocný, léčí se s rakovinou prostaty a 15. 3. 2023 měl naplánovanou operaci zde v ČR, dále uvedl, že do ČR přicestoval v roce 1986, za práci, od té doby je vyjma pár výletů v rámci schengenského prostoru na území ČR, od roku 1986 měl v ČR různá pobytová oprávnění, dlouhodobé pobyty, poté byl po nějakou dobu v rámci azylu a nyní je zde nelegálně, ačkoliv ne úmyslně, od 8. 9. 2022 měl podanou žádost o vízum strpění, dne 18. 1. 2023 mu bylo doručeno rozhodnutí o zamítnutí žádosti, proti kterému podal žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Jako překážku ve vycestování uvedl, že již od roku 1986 žije v ČR, v Etiopii sice má rodinu, starou matku a 10 sourozenců, ale všichni si žijí své životy a žalobce tam již nemá žádné zázemí, také tam nyní není bezpečno, od roku 2020 tam je válka, a mimo to má ještě na 15. 3. 2023 naplánovanou operaci rakoviny prostaty na území ČR. Dále uvedl,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

že na území ČR měl povolen azyl, ale ten mu již skončil, v zemi původu mu nehrozí trestní stíhání, nemá tam politický problém, ale je mimo území již od roku 1986, nevěděl, jak se by se tam k němu chovali. V ČR nemá žádné závazky ani pohledávky, jeho zdravotní stav je dobrý, není rodinným příslušníkem občana ČR ani EU, nesdílí ani s nikým takovým společnou domácnost, nepáchal trestnou činnost, finanční hotovost pro pobyt v ČR si zajišťoval prací, dokud zde byl oprávněn pobývat, a to ve společnosti DHL jako skladový operátor, nyní již oprávnění k práci na území ČR nemá, v ČR nemá žádný majetek, není zde ani jiná osoba, o kterou by se musel starat, na žalobci není nikdo finančně ani jinak závislý, je svobodný a bezdětný, v domovské zemi také nemá žádný majetek, na území ČR ani EU se nenachází osoba, kvůli které by skončení pobytu žalobce bylo z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života nepřiměřené, za překážku ve vycestování považoval skutečnost, že v Etiopii již od roku 1986 nebyl, nemá tam žádné zázemí, ani práci, a je tam válka, k ČR ho ale nic neváže vyjma očekávané operace prostaty; byl si vědom porušení zákona, proto se dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu.

17. V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 3. 2. 2023 správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce mohl na území setrvat do 3. 11. 2022, kdy mu skončila platnost vystaveného víza typu D/00 s platností od 4. 5. 2022 do 3. 11. 2022, žalobce sice podal v době platnosti tohoto víza dne 8. 9. 2022 žádost o vízum za účelem strpění, avšak tato žádost ho neopravňovala k pobytu na území, navíc byla tato žádost rozhodnutím ze dne 28. 12. 2022 zamítnuta a rozhodnutí nabylo právní moci dne 16. 1. 2023. U žalobce nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění, proto správní orgán I. stupně přistoupil k vydání rozhodnutí ve smyslu ust. § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců, přitom nepřehlédl, že se v případě žalobce jedná o první porušení zákonů ČR vůbec a že se žalobce dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu k vyřešení svého pobytu, rovněž přihlédl k délce žalobcova oprávněného pobytu, kdy žalobce pobýval na území od roku 1986 až do 3. 11. 2022 oprávněně na základě různých oprávnění k pobytu. V rámci posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí ve smyslu ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců uvedl, že žalobce nemá na území žádné příbuzné, bydlí v bytě na adrese v Praze, do ČR přicestoval v roce 1986 na základě cestovního pasu Etiopie a českého národního víza, platnost oprávnění k pobytu mu uplynula dne 3. 11. 2022, žalobce nebydlí s občanem ČR nebo EU ve společné domácnosti, na území ČR nemá žádné jiné rodinné ani soukromé vazby, žalobce také není ve věku, kdy by se o sebe nedokázal postarat sám, po získání oprávnění se může vrátit do ČR, újma v soukromém životě žalobce není natolik zásadní, případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodněprávními závazky ČR, žalobce není na území ČR oprávněn legálně pobývat, rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU je nejmírnějším opatřením, ke kterému lze přistoupit, správní orgán I. stupně též přihlédl ke zdravotnímu stavu žalobce, a to

při stanovení lhůty k vycestování, kdy v případě dlouhodobé léčby je právem žalobce požádat si o prodloužení lhůty k vycestování v rámci ust. § 101 zákona o pobytu cizinců, při posuzování jednotlivých kritérií dle ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců přetrvávají aspekty svědčící v neprospěch žalobce, a proto správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU je k povaze a míře protiprávního jednání žalobce zcela přiměřené a v souladu se zákonem. Dobu k opuštění území stanovil na 40 dní ode dne právní moci rozhodnutí, a to s ohledem na skutečnost, že žalobce nemá platný cestovní doklad, aktuálně prodává léčbu rakoviny,

a aby byla doba dostatečná k vyřízení veškerých záležitostí spojených s vycestováním z území ČR, včetně obstarání si cestovního lístku či letenky.

18. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl, že nesouhlasí s uložením správního vyhoštění, domníval se, že je nepřiměřené, území ČR v současnosti nemohl opustit, neboť by mu v zemi původu hrozilo skutečné nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, resp. porušení čl. 8 Úmluvy, prvostupňové rozhodnutí bylo dle žalobce v rozporu s ust. § 2, § 3, § 50 odst. 4, § 68 odst. 3 správního řádu, s ust. § 50a odst. 2 písm. c) a § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dále uvedl, že nemá cestovní doklad a nedaří se mu jej obstarat, v minulosti žádal o vydání cestovního průkazu totožnosti či cizineckého pasu, ale tyto žádosti byly zamítnuty, žádal také o mezinárodní ochranu, protože má strach z kontaktování etiopských správních orgánů pro vystavení náhradního cestovního dokladu z důvodu možné perzekuce, a bez cestovního dokladu nemůže vycestovat do země původu. Odkázal na situaci v Etiopii, kde v listopadu 2020 vypukla občanská válka, u níž se předpokládá, že bude vleklá, konflikt je označován za brutální, dle OSN páchají násilí všechny strany, jen v prvním roce zemřelo přes 10 tisíc osob a dva miliony byly vysídleny, při útoku na etnické Amhary v červnu 2022 ve státě Oromia bylo zabito více než 200 lidí, v srpnu 2022 bylo zabito 60 osob a dalších 70 zraněno, tyto útoky pokračují dodnes v podstatě každý den, jak ukazují i články z ledna 2023, postup Tigrajců nejvíce ohrožuje amharská území, žalobce sám je příslušník amharského etnika, konflikt zasahuje všechny osoby na celém území Etiopie, nejvíce trpí civilisté, např. 40 % osob trápí nedostatek jídla, vláda vyhlásila nouzový stav, úřady varují občany v hlavním městě, aby byli připraveni bránit se vlastními silami, v západním tisku se ozývají hlasy, že by Etiopie mohla dopadnout jako Rwanda, kde v roce 1994 došlo k masovému vyvražďování etnické skupiny Tutsiů, na nebezpečí hrozící v Etiopii ostatně upozorňují i webové stránky Ministerstva zahraničních věcí. Žalobce je amharského etnika a nemůže se jednoduše přesídlit do jiné části Etiopie, takový přesun by pro něj nebyl bezpečný, v oblastech, které jsou většinou obývané jinými etniky, by se mohl setkat s násilím, konflikt zasáhl takřka všechny osoby na celém území Etiopie, nejvíce trpí civilisté, situace v Etiopii je v mnohém obdobná jako na Ukrajině, kde sice ruské jednotky nezasahují stejnou měrou plošně celé území Ukrajiny, nicméně všechny státy EU rozumí, že je tímto konfliktem zasaženo, byť nepřímou, veškeré civilní obyvatelstvo, a proto je všem občanům Ukrajiny plošně udělována dočasná ochrana či vízum strpění. Udělení povinnosti opustit území je proto v případě žalobce nepřiměřené, pokud bude nucen se do země původu vrátit, ocitne se jako civilista ve válečném konfliktu, bude vystaven riziku etnického násilí, bude vystaven skutečnému nebezpečí ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce také uvedl, že se u něj od podzimu 2022 objevily závažné zdravotní problémy, a to podezření na patologickou změnu prostaty, resp. podezření na nádor prostaty, přičemž v Etiopii by pro něj nebyla srovnatelná lékařská péče zcela dostupná, tamní systém není pro obdobné případy dostatečně vybaven, i z tohoto důvodu se nemůže vrátit do země původu, takový návrat by byl v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Přílohou odvolání byla zpráva Danish Immigration Service z února 2022 (v angličtině), zpráva Amnesty International z července 2022 (v angličtině), žádanka na laboratorní vyšetření ze dne 2. 11. 2022, žádanka na mikrobiologické vyšetření ze dne 2. 11. 2022.

19. Dle evidenční karty žadatele o azyl bylo řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany zahájené dne 17. 10. 2012 ukončeno dne 7. 11. 2013 odmítnutím kasační stížnosti pro nepřijatelnost. Druhé řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

zahájené dne 7. 7. 2015 bylo ukončeno dne 30. 6. 2021 odmítnutím kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

20. Podle výpisu z CIS bylo žalobci uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu s platností od 30. 9. 2021 do 30. 3. 2022, a dále také s platností od 4. 5. 2022 do 3. 11. 2022.
21. Výzvou ze dne 9. 3. 2023 byl žalobce vyzván k odstranění nedostatků podání, a to k doložení překladu podkladů, které žalobce připojil k odvolání, do českého jazyka, a dále, aby uvedl zdroj těchto písemností a upřesnil, jakou skutečnost či okolnost hodlá těmito písemnostmi prokázat, a to do 10 dnů ode dne doručení výzvy.
22. V reakci na výzvu žalobce dne 6. 4. 2023 zaslal překlad písemnosti do českého jazyka, tj. dokument s názvem Etiopie, Aktuální informace o situaci v oblasti bezpečnosti a lidských práv, únor 2022, od Dánské imigrační služby ze září 2022, a dokument Ethiopia: Authorities must investigate massacre of ethnic Amhara in Tole, 21 July 2022, od Amnesty International, tento dokument byl v anglickém jazyce.
23. V doplnění odvolání ze dne 26. 4. 2023 žalobce odkázal na nejnovější lékařskou zprávu týkající se jeho zdravotního stavu, a uvedl, že i nadále měli lékaři podezření na patologickou změnu prostaty, resp. podezření na nádor prostaty, a v Etiopii by pro žalobce byla srovnatelná lékařská péče zcela nedostupná, neboť tamní systém není pro obdobné případy dostatečně vybaven, i z tohoto důvodu se tak nemůže vrátit do země původu, neboť takový návrat by byl v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Žalobce žádal, aby bylo rozhodnutí o povinnosti opustit území zrušeno, a aby byly v jeho případě konstatovány tzv. překážky vycestování (důvody znemožňující vycestování), a to tak, aby následně mohl žádat o udělení víza strpění. Připojil lékařskou zprávu ze dne 26. 4. 2023.
24. V žádosti o sdělení informací ze dne 4. 5. 2023 žalovaný požádal OAMP o poskytnutí rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a žádosti o vízum strpění. Součástí spisu je rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ze dne 27. 2. 2019, č. j. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-R2-2015 a Informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území ze dne 28. 12. 2022, č. j. OAM-6458-6/ST-2022.
25. Oznámením ze dne 30. 5. 2023 byl žalobce vyrozuměn o možnosti seznámit se a vyjádřit se k nově doplněným podkladům ve spise ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu, a to do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Dle záznamu o nahlédnutí do spisu ze dne 5. 6. 2023 bylo žalobci umožněno nahlédnutí do spisového materiálu, žalobce k tomu uvedl, že se písemně vyjádří do 10 dnů.
26. V napadeném rozhodnutí ze dne 29. 6. 2023 žalovaný uvedl, že se žalobce do dne vydání napadeného rozhodnutí nevyjádřil k obsahu spisu. K jednotlivým odvolacím námitkám uvedl, že žalobci nebylo uloženo správní vyhoštění, ale pouze povinnost opustit území EU, které není oproti správnímu vyhoštění spojeno s žádným negativním omezením do budoucna a nebrání žalobci v získání nového oprávnění, žalobce byl povinen vycestovat již na základě samotné skutečnosti, že mu skončilo oprávnění k pobytu, resp. uplynula platnost víza strpění a vzhledem k tomu, že tuto povinnost nesplnil, bylo mu vydáno rozhodnutí, které mu povinnost opustit území stanoví adresně, žalobce však není povinen vycestovat právě do domovského státu. K porušení § 2, § 3, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu nedošlo, podmínky pro uložení povinnosti opustit území EU dle § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců byly naplněny, k vybočení z jeho mezí nedošlo. Neshledal ani porušení ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, žalobce není navrácen do domovského státu, ani do jiného konkrétního státu, je pouze povinen opustit území EU, sám si může zvolit, do jakého státu vycestuje, a i v případě návratu do

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

domovského státu žalobce neuvedl nic, co by nasvědčovalo, že by bezprostřední nebezpečí hrozilo právě jeho osobě, uváděl pouze obecné

bezpečnostní riziko plynoucí z tamní aktuální politické situace. Shledal, že byly splněny kumulativně podmínky obou částí čl. 8 odst. 2 Úmluvy, neboť rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o pobytu cizinců a dodržování podmínek pobytu cizinců na území ČR lze podřadit pod pojem „veřejné bezpečnosti“, rozhodnutím o povinnosti opustit území EU je vyjádřen zájem státu na tom, aby bylo ukončeno protiprávní jednání účastníka spočívající v jeho neoprávněném pobytu, cizinci, kteří chtějí pobývat na území ČR, jsou povinni dodržovat povinnosti vyplývající ze zákona o pobytu cizinců, v opačném případě musí být srozuměn s tím, že mu může být uloženo správní vyhoštění, popř. povinnost opustit území EU, žádný rozpor s čl. 8 Úmluvy neshledal. K cestovnímu dokladu uvedl, že žalobce nijak neupřesnil, v jaké aktivitě měla spočívat jeho opětovná snaha obstarat si cestovní doklad, neboť je zřejmé, že žádost o jeho vydání na ambasádě úmyslně nepodal, žádosti o cizinecký pas nebo cestovní průkaz totožnosti byly zjevně zamítnuty proto, že žalobce nesplňuje podmínky pro jejich vydání, smyslem uvedených průkazů je řešit situaci v případě, že cizinci brání v obvyklém způsobu získání cestovního dokladu překážky na jeho vůli nezávislé, za takovou překážku však rozhodně nelze považovat vědomé rozhodnutí žalobce žádost o vydání cestovního pasu nepodat, žalobce dále nijak neupřesnil, na základě čeho se obává, že by mohl být perzekuován v reakci na jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ani jakým způsobem by se měly etiopské orgány o této skutečnosti dozvědět, lustrací v dostupných evidencích bylo zjištěno, že žalobce byl v minulosti držitelem cestovního pasu Etiopie s platností do 10. 3. 2016, platnost byla prodloužena v době, kdy se žalobcem již bylo vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, č. j. OAM-311/ZA-ZA06-2012, jestliže se tehdy žalobce neobával kontaktovat státní orgány svého domovského státu, není důvod, proč by se toho měl obávat nyní, žalobce žádný důvod neuvedl, proto se žalovanému jeví tato námitka jako účelová. Přitom pobyt na území ČR bez platného cestovního dokladu je sám o sobě porušením zákona o pobytu cizinců a zároveň je zákonným důvodem k uložení správního vyhoštění. K situaci v Etiopii žalovaný uvedl, že rozhodnutím o povinnosti opustit území není žalobce bezprostředně navrácen do domovského státu, žalobce je pouze povinen opustit území EU a může si sám zvolit, kam pojede, je však nezbytné, aby si obstaral cestovní pas, a jako držitel cestovního pasu Etiopie je oprávněn k bezvízovému pobytu ve 14 státech světa a do 23 dalších států si může zařídit vízum elektronicky, žalobce tak má dostatek možností, kam vycestovat přímo z území EU, aniž by musel vstoupit do domovského státu, a po vycestování má rovněž možnost podat opět žádost o vízum či povolení k pobytu v ČR či jiném členském státě EU. K porovnání situace osob z Ukrajiny žalovaný uvedl, že postup vůči občanům Ukrajiny je upraven zvláštním zákonem vydaným v reakci na ozbrojený konflikt a je koordinován s ostatními státy v rámci celé EU, na žalobce se tento postup nijak nevztahuje, s jeho situací nesouvisí. Dále odkázal na zamítnutí již dvou žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany i žádosti o vízum strpění, v případě zhoršení situace v jeho domovském státě může žalobce opakovaně požádat o udělení mezinárodní ochrany, žalobce však žádnou takovou žádost nepodal a legalizaci pobytu požaduje od policie, která k tomu však není věcně příslušná, policie ani nemá dostatek relevantních podkladů pro podrobné objektivní posouzení situace v Etiopii, ani nemá možnost udělit žalobci jakoukoliv formu pobytu na území ČR. Nadto žalobce v průběhu řízení uváděl pouze obecné informace o probíhající občanské válce v Etiopii, ke své osobě uvedl pouze, že je amharského etnika a nemůže přesídlit do oblasti většinově osídlené jiným etnikem, také uvedl, že v Etiopii žije jeho rodina, matka a 10 sourozenců, kteří však žijí vlastní životy

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

a žalobce tam nemá zázemí. Žalovaný připustil, že z předložených podkladů je zjevné, že situace v Etiopii je obecně riziková a nestabilní, nicméně loňského roku, k němuž se vztahovaly materiály předložené žalobcem, se situace v zemi zlepšila, z veřejných zdrojů (web Ministerstva zahraničních věcí, organizace ADRA), je zřejmé, že se situace v Etiopii liší podle části území a regionů, přičemž Ministerstvo zahraničních věcí nedoporučuje cestovat do některých rizikových oblastí, v listopadu 2022 došlo k podepsání příměří, a od té doby se situace v zemi zklidňuje, neziskové organizace do země směřují humanitární pomoc k obnově infrastruktury, bezpečnostní a humanitární situace je nadále složitá, nicméně konfliktní prostředí je v Etiopii po desítky let, což ostatně není v afrických státech výjimkou, pobyt v Etiopii je náročný a jsou zde bezpečnostní rizika, avšak to platí pro všechny občany Etiopie, žalobce neuvedl nic, co by vedlo k závěru, že jemu osobně po návratu do domovského státu hrozí skutečné nebezpečí trestního stíhání, trestu smrti, ponižování, mučení či nelidského zacházení. Pokud jde o etnickou příslušnost žalobce, z rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany vyplývá, že sám uvedl, že jeho rodina žije v oblasti, kde je amharské etnikum v menšině, kde on sám vyrostl a kam jeho rodina přesídlila právě z důvodu většího bezpečí, žalobce ostatně není povinen pobývat právě na tomto místě, a pokud zvolí jiné místo pobytu, nebude se jednat o přesídlení, neboť žalobce na žádném místě v Etiopii dlouhodobě nesídlí a na místo pobytu své rodiny se neváže, může tak zvolit takové místo pobytu, které bude považovat za vhodné, navíc žalobce není povinen vycestovat právě do domovského státu. Proto dospěl žalovaný k závěru, že samotný fakt, že na území domovského státu žalobce probíhá ozbrojený konflikt, není překážkou vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území EU. Ke zdravotnímu stavu žalobce žalovaný mimo jiné uvedl, že z předložených podkladů lze soudit, že zdravotní stav žalobce v současné době bezprostředně neohrožuje na životě a ani nemá naplánován další výkon, není tedy důvod, proč by žalobce nemohl vycestovat, pokud by se jeho zdravotní stav zhoršil, může podat žádost o vízum za zdravotními účely nebo požádat o stanovení nové doby k vycestování, avšak zdravotní stav žalobce nelze považovat za okolnost způsobující nepřiměřenost rozhodnutí. Shrnu, že nebylo zjištěno žádné pochybení, které by způsobovalo nezákonnost řízení či prvostupňového rozhodnutí, protiprávní jednání žalobce bylo prokázáno bez důvodných pochybností, došlo k naplnění předpokladů pro vydání rozhodnutí dle ust. § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

27. Součástí spisu je též postoupení doplnění odvolání ze dne 21. 7. 2023 správním orgánem I. stupně žalovanému (doručeno 26. 7. 2023), které bylo správnímu orgánu I. stupně postoupeno z Ministerstva vnitra dne 20. 7. 2023. Pracovník MV ČR telefonicky sdělil, že podání bylo Českou poštou doručeno na pracoviště Cigánkova 2, Praha 4 dne 28. 6. 2023, kdy tomuto předcházelo doručení zásilky žalovanému, který jej neotevřené dne 22. 6. 2023 vrátil poště s tím, že správným adresátem je Ministerstvo vnitra Chodov. V postoupení doplnění odvolání ze dne 12. 7. 2023 Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, informovalo správní orgán I. stupně, že dne 28. 6. 2023 mu bylo doručeno doplnění odvolání a kontrolou obsahu bylo zjištěno, že se toto podání vztahuje k řízení, které je vedené správním orgánem I. stupně.
28. V doplnění odvolání ze dne 21. 6. 2023 proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce odkázal na stanovisko UNHCR z března 2022 (*UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR Position on Returns to Ethiopia*, březen 2022, dostupné na: <https://www.refworld.org/docid/623079204.html>), v němž se UNHCR vyslovil proti nuceným návratům do Etiopie, a na oznámení amerického Ministerstva vnitřní bezpečnosti z října 2022 (*US Immigration Services, DHS Designates Ethiopia for Temporary*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Protected Status for 18 Months, 21. 10. 2022, dostupné na: <https://www.uscis.gov/newsroom/news-releases/dhs-designates-ethiopia-for-temporary-protected-status-fpr-18-months>), že bude udělovat tzv. dočasný chráněný status Etiopanům na 18 měsíců kvůli „mimořádným a dočasným podmínkám“, kvůli nimž je příliš nebezpečné vrátit se bezpečně do své země. Oba podklady v anglickém jazyce připojil k doplnění odvolání. Zároveň žalobce informoval, že dne 6. 12. 2023 bude mít další kontrolu u lékaře ve věci podezření na rakovinu prostaty, nucené vycestování by tak ohrozilo jeho možnosti léčby. Žádal, aby bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a aby byly v případě žalobce konstatovány překážky vycestování. Dle kopie obálky bylo doplnění adresováno žalovanému, jako odesílatel byl uveden žalobce, zásilka byla odeslána dne 21. 6. 2023 a byla doručena žalovanému do podatelny dne 22. 6. 2023; následně byla zásilka doručena Ministerstvu vnitra dne 26. 6. 2023 (viz podací razítko). Doplnění odvolání bylo žalovanému opakovaně doručeno až dne 26. 7. 2023.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

29. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
30. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť postupoval v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. a dále též § 76 odst. 1 písm. a) a písm. b) s.ř.s.
31. Podle ust. § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění.*
32. Žalobce nijak nezpochybňoval, že se na území České republiky ode dne 4. 11. 2022 do 3. 2. 2023 nacházel neoprávněně. Byl však toho názoru, že jsou v jeho případě dány důvody znemožňující vycestování ve smyslu ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, k tomu upozornil na zhoršující se bezpečnostní situaci v Etiopii, na stanovisko UNHCR, který se vyslovil proti nuceným návratům osob do Etiopie a na oznámení amerického Ministerstva vnitřní bezpečnosti, podle kterého bude Etiopanům na 18 měsíců vydáván tzv. dočasný chráněný status; namítal, že uvedené podklady byly žalovanému zaslány dne 21. 6. 2023, a přesto nebyly mezi podklady pro vydání rozhodnutí zahrnuty.
33. Podle ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*
34. Podle ust. § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*
35. Podle čl. 3 Úmluvy *nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

36. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 65/2017 – 50, uvedl, že „[ú]čelem úpravy obsažené v § 179 zákona o pobytu cizinců je naplnění zásady non-refoulement, která vyplývá z Ženevské úmluvy a také z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Obdobné ustanovení vtělující tuto zásadu do českého právního řádu se nachází v § 14a zákona č. 325/1999, o azylu (dále jen zákon o azylu). Judikaturu vztahující se k zásadě non-refoulement tak lze čerpat z rozhodnutí k oběma těmto ustanovením. V souvislosti s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod Evropský soud pro lidská práva (dále jen ESLP) dovodil, že vnitrostátní soudy musí námitky vyhošťovaných osob, že jim v cílové zemi hrozí špatné zacházení, podrobit pečlivému přezkumu (Garabayev proti Rusku, rozsudek, 7. 6. 2007, č. 38411/02). Klíčovým pojmem případů vyhoštění je reálné nebezpečí. Aby vyhoštěním došlo k porušení čl. 3 EÚLP, musí stěžovatel prokázat, že existují závažné důvody se domnívat, že dotčené osobě, bude-li vyhoštěna, hrozí reálné nebezpečí, že bude vystavena zacházení v rozporu s čl. 3 (Saadi proti Itálii, rozsudek velkého senátu, 28. 2. 2008, č. 37201/06). Reálné nebezpečí přitom neznamená jistotu, ale určitou míru pravděpodobnosti, že porušení stěžovatelových práv v cílové zemi nastane. ESLP požadovaný standard vyjadřuje slovy existují závažné důvody se domnívat. Test reálného nebezpečí provedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82: Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení skutečné nebezpečí) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Sama špatná obecná situace v cílové zemi zpravidla pro shledání existence reálného nebezpečí nestačí. Půjde pouze o extrémní případy obecného násilí, kdy bude existovat reálné nebezpečí špatného zacházení již pouze tím, že jednotlivec bude po návratu vystaven tomuto násilí (NA. proti Spojenému království, rozsudek, 17. 7. 2008, č. 25904/07). Stěžovatel bude muset

zpravidla předložit nějaké zvláštní rizikové faktory týkající se konkrétně jeho osoby (N. proti Finsku, rozsudek, 26. 7. 2005, č. 38885/02). Soudní dvůr Evropské unie potom v rozsudku velkého senátu ze dne 17. 2. 2009 ve věci C-465/07 dospěl k závěru, že existence vážného individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti žadatele o doplňkovou ochranu není podřízena podmínce, aby žadatel předložil důkazy o svém osobním ohrožení. Existence takového ohrožení může být výjimečně považována za prokázanou, pokud míra svévolného násilí, kterou se vyznačuje probíhající ozbrojený konflikt, dosáhne natolik vysoké úrovně, že existují závažné důvody domnívat se, že by civilista byl v případě vrácení do dotyčné země nebo případně regionu vystaven z pouhého důvodu své přítomnosti na území této země nebo regionu reálnému nebezpečí uvedeného ohrožení.” (podtržení doplněno – pozn. soudu)

37. Podle rozsudku NSS ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, je třeba čl. 3 Úmluvy pod úhlem mezinárodněprávní zásady non-refoulement vykládat tak, že „stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma brozila.” V rozsudku ze dne 14. 9. 2022, č. j. 6 Azs 342/2021 – 28, pak NSS uvedl, že „[i]nstitut správního vyhoštění dle § 118 a násl. zákona o pobytu cizinců a povinnost opustit území dle § 50a téhož zákona jsou co do povinnosti vycestovat z území České republiky instituty totožnými (byť povinnost opustit území členských států Evropské unie je institutem mírnějším, jelikož s ním není spojen zákaz vstupu na území členského státu Evropské unie pro futuro). Zásada non-refoulement se tedy (obdobně jako u

správního vyhoštění) uplatní i v případě rozhodnutí o povinnosti cizince opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců.” (podtržení doplněno – pozn. soudu)

38. Z uvedených rozsudků vyplývá, že účelem úpravy obsažené v ust. § 179 zákona o pobytu cizinců je naplnění zásady *non-refoulement*, která vyplývá z Úmluvy o právním postavení uprchlíků a také z čl. 3 Úmluvy. Aby došlo k porušení čl. 3 Úmluvy, musí cizinec prokázat, že existují závažné důvody se domnívat, že pokud bude vyhoštěn nebo mu bude uložena povinnost opustit území, hrozí mu reálné nebezpečí, že bude vystaven zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Reálným nebezpečím je pak nutno rozumět případ, kdy ve významném procentu případů obdobných situací cizince dojde k nežádoucímu následku, takže cizinec má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Obecně špatná situace v cílové zemi však zpravidla pro shledání existence reálného nebezpečí nebude stačit, půjde pouze o extrémní případy obecného násilí. Závazek obsažený v čl. 3 Úmluvy, který pod úhlem mezinárodněprávní zásady *non-refoulement* stanoví povinnost nevystavit žádnou osobu újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání například tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila, je třeba uplatnit také v případě rozhodování o povinnosti opustit území dle ust. § 50a zákona o pobytu cizinců.
39. Zákon o pobytu cizinců sice nestanoví povinnost správních orgánů rozhodujících o povinnosti cizince opustit území EU vyžádat si závazné stanovisko Ministerstva vnitra, zda je vycestování cizince možné, jako v případě rozhodování o správním vyhoštění (§ 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Nicméně s ohledem na citovanou judikaturu je třeba také při rozhodování o povinnosti cizince opustit území EU dodržet zásadu *non-refoulement*, z čehož vyplývá povinnost správních orgánů, aby při rozhodování zjišťovaly, zda je vycestování cizince možné s ohledem na nebezpečí, které může cizinci v zemi jeho původu reálně hrozit.
40. Žalobce již při podání vysvětlení dne 3. 2. 2023 uvedl, že v zemi jeho původu, tj. v Etiopii, není bezpečno, neboť od roku 2020 je v zemi válka. Správní orgán I. stupně se v prvostupňovém rozhodnutí bezpečnostní situací v Etiopii vůbec nezabýval.
41. V podaném odvolání žalobce poukazoval na bezpečnostní situaci v Etiopii, upozornil na existenci občanské války, kvůli níž by byl jako civilista vystaven skutečnému nebezpečí ve smyslu ust. § 179 zákona o pobytu cizinců, zmínil se také o skutečnosti, že postup Tigrjců

nejvíce ohrožoval amharská území, kdy žalobce je příslušníkem amharského etnika a jako takový se nemůže jednoduše přesídlit do jiné části země, kde většinu tvoří jiné etnikum, neboť by byl vystaven též etnickému násilí; k tomu přiložil určité materiály, k jednomu z nich doložil dne 6. 4. 2023 překlad do českého jazyka. Ze správního spisu vyplývá, že žalovanému bylo dne 22. 6. 2023 (tedy 6 dnů před vyhotovením napadeného rozhodnutí) doručeno doplnění odvolání, ve kterém žalobce poukazoval na situaci v Etiopii a ke kterému přiložil stanovisko UNHCR z března 2022 a oznámení amerického Ministerstva vnitřní bezpečnosti z října 2022, žalovaný se však tímto podáním vůbec nezabýval, bez zřejmého důvodu jej postoupil Ministerstvu vnitra; následně se doplnění odvolání vrátilo žalovanému zpět až dne 26. 7. 2023, to však nelze přičítat k tíži žalobci. Obálka obsahující doplnění odvolání byla řádně nadepsána adresou a označením žalovaného, žalovaný přesvědčivě nevysvětlil, z jakého důvodu postoupil zásilku Ministerstvu vnitra. Lze tak konstatovat, že žalovaný pochybil, pokud se

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

doplněním odvolání nezabýval po jeho prvotním doručení dne 22. 6. 2023, žalovaný měl posoudit dané podání a přiložené podklady a vyjádřit se k nim v napadeném rozhodnutí.

42. Žalovaný se k odvolací námitce bezpečnostní situací v Etiopii v napadeném rozhodnutí do určité míry zabýval, uvedl, že situace v Etiopii se od roku 2022, k němuž se vztahovaly podklady doložené žalobcem, zlepšila, k tomu uvedl určitá konkrétní zjištění a odkázal na informace získané z veřejných zdrojů, tj. web Ministerstva zahraničních věcí a organizace ADRA. Žalovaný však v této souvislosti neuvedl přesně, o jaké zdroje se mělo jednat, tedy z jakých konkrétních písemností vycházel, jeho označení je zcela neurčité, žádné takové podklady se nenacházejí ani ve správním spise. Z toho vyplývá, že zjištění žalobce týkající se situace v zemi původu nemají oporu ve spise, což je samo o sobě již důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.).
 43. Žalobce k odvolání přikládal určité zprávy týkající se situace v zemi původu, konkrétně dne 6. 4. 2023 doložil žalovanému překlad do českého jazyka dokumentu Etiopie, Aktuální informace o situaci v oblasti bezpečnosti a lidských práv, únor 2022, od Dánské imigrační služby ze září 2022, a dokument v anglickém jazyce Ethiopia: Authorities must investigate massacre of ethnic Amhara in Tole, 21 July 2022, od Amnesty International. K doplnění odvolání, které bylo doručeno žalovanému dne 22. 6. 2023, připojil žalobce stanovisko UNHCR z března 2022 a oznámení amerického Ministerstva vnitřní bezpečnosti z října 2022. Žalovaný však tyto materiály předložené žalobcem zcela opominul, neuvedl, zda a které z nich přijal mezi podklady pro rozhodnutí či zda je mezi podklady nepřijal, pouze velmi stručně a neurčitě naznačil, že „z předložených podkladů je zjevné, že situace v Etiopii je obecně riziková a nestabilní, nicméně od loňského roku, ke kterému se vztahovaly materiály předložené žalobcem, se situace zlepšila.“ Takové hodnocení však nelze považovat za komplexní a dostačující, pokud žalovaný podklady žalobce přijal mezi podklady pro rozhodnutí, je nezbytné uvést, které podklady to byly, jaká konkrétní zjištění z nich učinil, jak je vyhodnotil, zda k nim při vydání rozhodnutí přihlédl a pokud ne, tak z jakého důvodu. Napadené rozhodnutí takové úvahy postrádá. S ohledem na to je napadené rozhodnutí též nepřezkoumatelné, což je rovněž důvodem k jeho zrušení (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.)
 44. V projednávané věci žalobce již od počátku správního řízení i v odvolání poukazoval na skutečnost, že v zemi jeho původu by mu hrozilo nebezpečí z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Zároveň platí, že v případě rozhodování o povinnosti cizince opustit území dle ust. § 50a zákona o pobytu cizinců je nutné dodržet zásadu *non-refoulement*. S ohledem na to bylo zásadní, aby žalovaný náležitě zjistil, jaká je aktuální bezpečnostní situace v zemi původu žalobce a jaký by tato situace měla dopad na žalobce v případě jeho návratu. Skutkový stav však v tomto směru nebyl žalovaným náležitě zjištěn v souladu s požadavky § 3 správního řádu, a to s ohledem na to, že zjištění žalovaného zčásti nemají oporu ve spise, dále je zde vada nepřezkoumatelnosti, neboť nebyly řádně vyhodnoceny podklady předložené žalobcem.
 45. V této souvislosti považuje soud za nutné vytknout žalovanému také jeho závěr o možnostech žalobce vycestovat do jiných zemí namísto Etiopie.
 46. Podle čl. 3 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“) je *navracením* proces navracení státního příslušníka třetí země, jako dobrovolné splnění povinnosti návratu nebo jako nucený návrat 1) do země jeho původu, nebo 2) do země
- Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

tranzitu v souladu s dohodami o zpětném přebírání osob či jinými ujednáními uzavřenými na úrovni Společenství nebo dvoustranně, nebo 3) do jiné třetí země, do níž se dotčený státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit a jež ho přijme. Návratová směrnice tak nevylučuje navrácení cizince do jiné země, než je země jeho původu, nicméně pokud v rámci řízení o povinnosti opustit území nevyplyne, že by cizinec dobrovolně vycestoval do třetí země, která ho přijme, musí se správní orgány vypořádat s obavami cizince z návratu do země jeho původu (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2023, č. j. 19 A 29/2022 – 42).

47. Soud odkazuje též na rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 10. 2023, č. j. 20 A 3/2023 – 33, který se zabýval obdobnou situací jako v nyní projednávaném případě, v bodě 31 je pak uvedeno, že *„i v projednávané věci se tak musely správní orgány zabývat tím, zda nebude vycestováním žalobce porušen závazek non-refoulement. Této povinnosti se nemohly zbavit ani poukazem na to, že žalobce není vyhošťován do země původu a může si zajistit oprávnění pobývat v jiné zemi, v níž mu nebezpečí brozit nebude. Vycestování cizince do jiné země, než je země jeho původu sice vyloučeno není, nicméně pokud v rámci řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie nevyplyne, že cizinec dobrovolně vycestuje do třetí země, která jej přijme, musí správní orgány posoudit, zda mu nehrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení anebo trest v případě vycestování do domovského státu.“*
48. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl, že by do jiné třetí země dobrovolně vycestoval, žalovaný však i přesto učinil závěr, že žalobce nemusí vycestovat do Etiopie, jeho povinností je pouze vycestovat z území EU, přičemž si může zvolit zemi, kam vycestuje. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak ve světle čl. 3 odst. 3 návratové směrnice a shora uvedených rozsudků zdejšího soudu vadné. Žalovaný se sice v napadeném rozhodnutí do jisté míry zabýval také možným vycestováním žalobce do země jeho původu, čímž by požadavkům návratové směrnice dostál, nicméně, jak je uvedeno výše, skutkový stav ohledně situace v Etiopii nebyl žalovaným zjištěn řádně a v dostatečném rozsahu, proto tyto závěry nelze považovat za dostačující.
49. Žalobce se svou další žalobní námitkou dovolával nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života, a to zejména s ohledem na skutečnost, že v ČR žije již 36 let, vystudoval zde vysokou školu, strávil zde více než polovinu života, je zde plně integrován, za dobu pobytu v ČR nebyl v zemi svého původu ani jednou, Etiopie je to pro něj již téměř cizí země, odkázal také na judikaturu ESLP, podle které je článkem 8 Úmluvy chráněn nejen rodinný život, ale také život soukromý.
50. Podle ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
51. Podle čl. 8 Úmluvy *každý má právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. (odst. 1) Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti,*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. (odst. 2)

52. Posoudit přiměřenost rozhodnutí z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života je třeba nejen v řízení o správním vyhoštění, ale také v řízení o povinnosti cizince opustit území EU (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2022, č. j. 7 Azs 83/2021 – 30, bod 20).
 53. Podle judikatury ESLP se v této souvislosti zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délka pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existence nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historie“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povaha a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Ů. proti Nizozemsku, stížnost č. 46410/99, § 57 - § 58, rozsudek ze dne 31. 1. 2006, R. da S. a H. proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, § 39, nebo ze dne 28. 6. 2011, N. proti Norsku, stížnost č. 55597/09, § 70).
 54. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 4. 2017, č. j. 2 Azs 39/2017 – 36, uvedl, že *„je třeba rozlišovat mezi rodinným životem a soukromým životem jednotlivce, přičemž oba zasluhují ochrany dle čl. 8 Úmluvy. ESLP vnímá soukromý život jako široký, těžko definovatelný pojem. Soukromý život podle něj zahrnuje psychickou i fyzickou integritu člověka, genderovou identifikaci, jméno, sexuální orientaci, právo na osobní rozvoj, osobní autonomii člověka a také právo navazovat a rozvíjet vztahy s ostatními lidmi a okolním světem (rozsudek ze dne 29. 4. 2002 ve věci Pretty proti Spojenému království, stížnost č. 2346/02). Právě poslední ze zmíněných aspektů je přitom podstatný pro případy týkající se vyhoštění cizinců ze země, jak plyne i ze stěžovatelem zmiňovaného případu řešeného v rozsudku ESLP ze dne 9. 10. 2003 ve věci Slivenko proti Lotyšsku, stížnost č. 48321/99.“*
 55. ESLP v rozsudku velkého senátu ze dne 23. 6. 2008, ve věci Maslov proti Švýcarsku, stížnost č. 1638/03, v bodě 68 uvedl, že *„jedním z imanentních důvodů, proč je délka pobytu v hostitelské zemi posuzovanou skutečností, je totiž předpoklad, že čím déle osoba pobývá v určité konkrétní zemi, tím silnější jsou její vazby na tuto zemi a tím slabší jsou vazby na zemi jejího původu.“*
 56. Rozhodnutí o povinnosti cizince opustit území EU je ve své podstatě nejmírnějším opatřením, které lze cizinci neoprávněně pobývajícímu na území ČR uložit, neboť na rozdíl od uložení správního vyhoštění nejsou s tímto opatřením spojeny žádné negativní důsledky do budoucna. Dopad do soukromého a rodinného života je tak v případě povinnosti opustit území výrazně méně intenzivní. Samotná existence vazeb na území ČR sama o sobě neznámá, že by stanovení povinnosti opustit území představovalo zásah do soukromého či rodinného života, který by byl svou intenzitou nepřiměřený. Nepřiměřenost zásahu do soukromého či rodinného života bude zpravidla shledána pouze ve výjimečných případech, které by ospravedlňovaly naprosto nezbytnou přítomnost cizince na území ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018 – 35).
 57. V daném případě žalobce pobývá v České republice 36 let, vystudoval zde vysokou školu, měl zde několik zaměstnání, plně se integroval do české společnosti, hovoří českým jazykem a vytvořil si zde i určité sociální vazby, byť se nejedná přímo o vazby rodinné. Žalobce tak převážnou část svého života strávil na území ČR, je nyní ve věku
- Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

62 let, v zemi svého původu nebyl od roku 1986, a ačkoliv tam žijí členové jeho rodiny, tito žijí svým životem a žalobce sám v zemi svého původu již nemá žádné zázemí. Soud má za to, že žalovaný k těmto okolnostem přihlédl nedostatečně. Z uvedeného je patrné, že žalobce si na území České republiky vytvořil zásadní vazby, v podstatě přenesl svůj veškerý soukromý život do České republiky a zcela přerušil své vazby s domovským státem, který za celých 36 let ani jednou nenavštívil. Žalobce je rovněž již vyššího věku a má určité zdravotní problémy, se kterými se v České republice léčí, přestože přímo neprokázal termín plánované operace rakoviny prostaty. Je nutné přihlídnout též k tomu, že doba neoprávněného pobytu žalobce na území ČR činila v porovnání s jeho dlouholetým oprávněným pobytem pouze 3 měsíce (od 3. 11. 2022, kdy mu skončila platnost dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu, do 3. 2. 2023, kdy se dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu I. stupně), a dále i k tomu, že se žalobce za dobu celého svého pobytu v ČR kromě nyní posuzovaného neoprávněného pobytu nedopustil jiného protiprávního jednání. K tomu zároveň přistupují další okolnosti, které bylo třeba vyhodnotit, a to možnost vedení soukromého a rodinného života v zemi původu žalobce, což vyplývá z judikatury ESLP; touto otázkou se však žalovaný nezabýval. Přitom žalobce již v průběhu správního řízení uváděl, že v zemi jeho původu nebyl od roku 1986, nemá tam žádné zázemí, v zemi panuje válka a není tam bezpečno.

58. Na základě popsaných okolností soud shledal, že případ žalobce je výjimečným případem, kdy by uložení povinnosti opustit území bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života žalobce, a to zejména pro délku jeho pobytu v České republice, vyšší věk žalobce, zdravotní problémy, přenesení veškerých aspektů soukromého života do České republiky, kde se plně integroval, a dlouhodobé přerušování vazeb k domovskému státu. Žalovaný navíc nehodnotil, jaký by byl dopad aktuální bezpečnostní situace v Etiopii (kterou dostatečně nezjišťoval – viz výše) na soukromý život žalobce a jaká by byla jeho sociální situace. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 5. 2022, č. j. 2 Azs 249/2021 – 28, uvedl, že „[v]álečný konflikt bezpochyby zakládá existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu ve smyslu čl. 8 Úmluvy. Vzhledem k aktuální situaci na Ukrajině je nutné při rozhodování znovu posoudit dopad uložení povinnosti opustit území České republiky na stěžovatelčin soukromý a rodinný život, a to především s ohledem na fakt, že nemá silné vazby k jiným státům než České republice a Ukrajině, přičemž při návratu na Ukrajinu by byla ohrožena její bezpečnost a život. Válečný konflikt je nutné při vyvažování protichůdných zájmu cizince a státu vždy zohlednit. Je také vhodné zkoumat sociální situaci, do níž by stěžovatelka byla při nucené povinnosti opustit území uvržena.“ Napadené rozhodnutí je z těchto důvodů nezákonné.
59. S ohledem na to neprováděl soud dokazování zprávami týkajícími se situace v zemi původu, které žalobce přiložil k žalobě, neboť jednak byly součástí správního spisu a takové dokazování by bylo rovněž nadbytečné.
60. V dalším řízení bude žalovaný vázán výše uvedeným právním názorem soudu, že uložení povinnosti opustit území je v případě žalobce nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Zároveň bude na žalovaném, aby po vrácení věci v dalším řízení zohlednil, že žalobce podal dne 24. 8. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tímto právním názorem je žalovaný vázán dle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.
61. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a písm. b) s.ř.s. a též pro jeho nezákonnost dle § 78 odst. 1 s.ř.s. Zároveň soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení dle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

62. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto má právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady řízení žalobce tvoří soudní poplatek ve výši 4 000 Kč a poštovné za podání žaloby ve výši 89 Kč, celkem 4 089 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. prosince 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.